

Vrtoglav rast cena

■ Cene proizvoda u odnosu na oktobar prošle i oktobar ove godine su veće za petnaest procenata, a u odnosu na poslednji mesec lanske godine cene su sada više za 13,6 odsto, saopšto je RZS. Ekonomisti ne prognoziraju obuzdavanje inflacije, ni u prvom kvartalu naredne godine.

ISSN 2466-281X

5000103535992

REGIONALNI LIST

www.okonas.info

CENA 50 DINARA

BAČKA PRESS

• • Četvrtak 24. novembar 2022. Broj: 0146

Medicinska laboratoriјa

MEDLAB

21460 Vrbas, Save Kovačevića 81,
tel: 021/701-702, www.medlab.rs

FOTO VEST

Gužva na naplatnoj rampi Vrbas - Srbobran

■ Između Vrbasa i Srbobrana svakodnevno kolona vozila čeka na jednoj naplatnoj rampi da se isključi sa auto-puta. Po jedna naplatna rampa nalazi se na isključenju i uključenju na auto-put. Zar u širokoj ravnici u sred Vojvodine na tako prometnom auto-putu samo jedna naplatna rampa?! Ko je šta prevideo?!

Paori bi veće subvencije, dizel bez akcize, isplatu dugovanja ...

Sa Novosadskog sajma pehar i diplome stigli u Vrbas

Osam vrednih priznanja za vrbaski CFK

Urolozi Opšte bolnice Vrbas, o benignoj hiperplaziji prostate

Gradski muzej KC Vrbasa postavio izložbu u Pečuju

Promovisanje kulturnog nasleđa Vrbasa

• • strana 10

Spomenik Lenki Dunderskoj na Trgu slobode

Lenka ponovo šeta Srbobranom

■ U okviru projekta "Povratak u grad" na Trgu slobode u Srbobranu, između crkve i Doma kulture postavljen je spomenik Lenke Dunderske. Spomenik su otkrili Dragana Milošević, pokrajinska sekretarka i Radivoj Debeljački, predsednik opštine Srbobran.

Redakcijski komentar

Kolone na (is)uključenju na autoputu Vrbas- Novi Sad

Odlazak iz Vrbasa do Novog Sada autoputem, je velika stvar za sve vozače i za sve one koji su vezani za ovaj privredni centar u srcu Bačke. A vezani su mnogi bez obzira da li im je cilj odlazak do Novog Sada, kao i onima kojima je svakodnevno cilj iz Novog Sada dolazak u malu bačku varoš Vrbas. I baš taj autoput je prava stvar za sve vozače jer „očas posla“ stignu da li u Vrbas, da li u Novi Sad. Možda je kretanje sobraćajnica kroz Novi Sad daleko komplikovanije, nego ovo putovanje od mesta do mesta jer počesto sve ono kratko vreme vožnje autoputem od Vrbasa do Novog Sada, postane dugačko prolaskom kroz grad Novi Sad, da zaboravite kada ste pošli i kada došli. Ali tema ove priče nije saobraćajni haos kroz vojvodanski centar, nego je tema upravo vreme. I pošto živimo u takvom vremenu da nam je vreme važno iznad svega, i da se sem zbog saobraćajne bezbednosti i udobnosti grade auto putevi i zbog vremena – odnosno brzine putovanja. I ako je tako, onda se kao nelogičnost javlja jedno pitanje; Zašto na ulazu u Vrbas ili izlazu, dakle uključenju ili isključenju sa autoputa postoji samo jedna rampa, samo jedan prolaz?

Ko god putuje zna da se baš ovde stvaraju velike gužve i kolone vozila i to bez preke potrebe. Postoje automobili, zapravo vozači koji poseduju elektronske kartice kako bi što pre mogli da prođu rampu, ali ne lezi vraže, na ovom uključenju ili isključenju, sa autoputa Vrbas - Srbobran, Srbobran - Vrbas, to ne mogu i često im one ne znače baš ništa. Jednako se nerviraju čekajući u koloni vozila, oni koji imaju elektronske kartice kao oni koji ih nemaju. I koliko god se kod nas priča o digitalizaciji i modernizaciji savremenog života i svakodnevnih usluga, svi imamo utisak baš kontra, jer se mnogo toga usporava. Čak više, nego onomad kada se sve radilo kako se to kaže žargonski „peške“. Danas stoјimo u redovima ispred banaka kojih u gradu Vrbasu ima preko deset, nekada su radile samo dve i usluživale daleko veći broj klijenata i nije bilo redova i gužvi. I Pošta nam ima kompjutere, ali za džaba i tu uvek morate biti u nekom od redova. Zašto onda tako ne bi bilo i na auto - rampama i onda kada su automobili sa vozačima u redovima. Kada stojite u redu kao klijent, kupac, potrošač, korisnik... možete i u kolonu kao vozač!

Agencija za izdavanje novina i web portala
BAČKA PRESS - OKONAS.INFO VRBAS,

Maršala Tita 92, (Hotel Bačka), Vrbas

Ljubinka Nedović direktor i gl. i odgovorni urednik;
grafička priprema - redakcija. List Bačka Press izlazi dva puta mesečno;
Telefoni: 061/319-33-65, 062/31-74-41; backapress.info@gmail.com,
okonasinfo@gmail.com

Štamparija: "CMYK Printing", Crvena

Katalogizacija u publikaciji Matice srpske, Novi Sad
Bačka Press ISSN 2466-281X - Cobiss. sr-id 299656455;

Tiraž: 4000 primeraka

Vojvodanska banka / Tekući dinarski račun broj 325950060000204817

**Porodica Dunderski - građanska kultura srpske Vojvodine
Dvorci porodice Dunderski**

Kulturno istorijsko nasleđe Srbije

■ **Zbornik radova sa naučnog skupa u Srbobranu u izdanju Matrice srpske.**

„Retko koja porodica, kada joj se pomene prezime kao što je ono porodice Dunderski, postaje prepoznatljiva u istorijskom kulturnom kontekstu 19. veka, a istovremeno ostaje i dalje zagonetna po mnogim događajima i dostignućima koje nprestano otkrivamo. U svom vlasništvu imali su nekolicinu značajnih dvoraca koji su i danas nezaobilazno i značajno graditeljsko i kulturno - istorijsko nasleđe Srbije. Njihovi porodični stambeni i reprezentativni objekti rasuti su širom Vojvodine, kako po ravnici tako i po gradovima i varo-

štali veliku porodičnu kuću u Srbobranu, a u dvorcima su

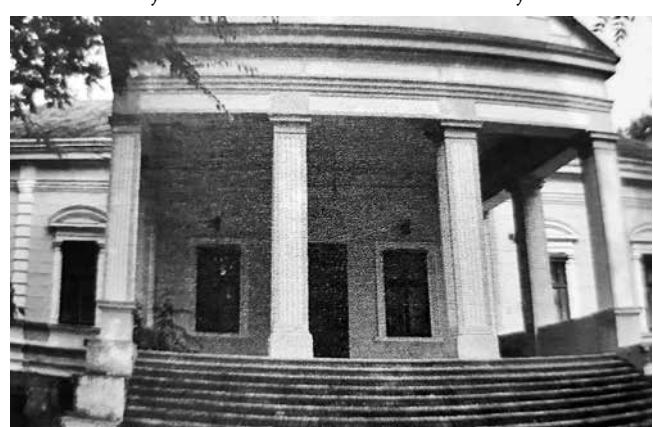
povremeno boravili...“

„Izgradnja dvorca Fantast i formiranje ovakvog kom-

šima u kojima su imali zemlju, pivare, kudeljare, banke, hotele itd. Ovom prilikom govorićemo o pet dvoraca u Čelarevu, Kulpinu, Hajdučici, Sokolcu u Novom Bečeju i Fantastu u Bečeju. Prema važećoj kategorizaciji kulturnih dobara Srbije svrstani su na sledeći način: u najvišoj kategoriji dobara od izuzetnog značaja je dvorac u Čelarevu, a u grupi od velikog značaja su Fantast, Kulpin, Sokolac i Hajdučica. Dunderski su izgradili Fantast, a prekupili i potom renovirali i prilagodili presotala četiri. Nisu napu-

pleksa započeti su krajem 19. veka. U prvim decenijama 20. veka izgrađeni su i dovršeni svi objekti. Vlasnik i

graditelj bio je bećejski spašija Bogdan Dunderski, koji je ovom dvorcu dao ime po izuzetnom konju koji mu je doneo brojne pobjede na hipodromima Austro-Ugarske monarhije. Dvorac Fantast graden je u dužem vremenskom rasponu od nekoliko decenija početkom 20. veka, dok je mala porodična kapela dovršena 1923. godine. Kompleks dvorca Fantast čini više objekata-glavna zgrada, stari mali dvor, porodična kapela, veliki bazen, fontana, ergela s konjušnicama i niz pratećih ekonomskih objekata potreb-

nih velikoj ergeli. Ceo kompleks je ukomponovan u prostoru i negovani park. Imanje se prostire na više hektara, a parkovska zona obuhvata i deo s ergelom... U narodu je prozvan „beli dvor“ jer je uvek bio sa belim fasadama. Bogdan Dunderski je ovaj kompleks sa velikim zemljišnjim posedom zaveštao Matici srpskoj, pred početak Drugog svetskog rata, a nakon rata imanje je oduzeto i danas je u procesu restitucije. Zgrade dvorca Fantast danas su napuštene i zaključane...“

Dr Branka Kulić
Muzejski savetnik

Nabavka novog mobilnog radiografsko - fluoroskopskog aparata Za Opštu bolnicu Vrbas 23,4 miliona dinara

■ Pokrajinska vlada donela je na sednici rešenje da se izdvoji ukupno 44,4 miliona dinara za nabavku medicinske opreme za opšte bolnice u Vrbasu, Vršcu i Senti i za Institut za onkologiju u Sremskoj Kamenici.

Opštoj bolnicu u Vrbasu usmereno je 23,4 miliona dinara za nabavku novog mo-

i nove minimalno invazivne hirurške procedure. Takođe, biće obezbeđena bolja radi-

kontinuirano procesuiranje sakupljene krvi, a ukupna vrednost opreme je 10 mili-

ona dinara. Institutu za onkologiju Vojvodine u Sremskoj Kamenici usmereno je 6,5 miliona dinara za novi savremeni sistem za zvučnu i

svetlosnu signalizaciju na Hirurškom odeljenju. Za nabavku kardiološkog ultrazvučnog aparata za potrebe Službe za internu medicinu u Opštoj bolnici u Senti izdvojeno je 4,5 miliona dinara.

bilnog radiografsko-fluoroskopskog aparata sa Ce-lukom. Taj aparat koristi se kod ortopedskih, uroloških, opštih hirurških i ginekoloških operacija. Nabavkom tog aparat biće omogućeno da se rade i endovaskularne, kao

ološka zaštita medicinskog osoblja i pacijenata, saopšteno je nakon sednice. Opšta bolnica u Vršcu dobila je sredstva za nabavku portabilnog ultrazvučnog aparata autotransfuzijskog uređaja s vakumskom pumpom za

Međunarodni kongres pravnika održaće se od 13. do 17. decembra u Banskom

Zašto pravnici upoznaju mali broj ljudi na konferencijama?

■ Interes organizatora konferencije treba da bude da se učesnici povežu i ostvare saradnju, jer je to možda i najvažniji benefit zbog kojeg će se prijaviti i sledeći put i preporučiti događaj kolegama.

Verovatno ste bili na bar jednoj Konferenciji na kojoj ste upoznali mali broj ljudi?

Postavili ste sebi pitanje: zašto sam uopšte bio/la kad ni-

ganizatora.

Interes organizatora konferencije treba da bude da se učesnici povežu i ostvare saradnju, jer je to možda i naj-

imenima učesnika i funkcijom u kompaniji/instituciji/ministarstvu/sudu iz kojeg dolaze.

Na ovaj način učesnici mogu da izaberu sa kim žele da ostvare saradnju i zakažu sastanak u okviru Kongresa, a mi im u tome pomažemo.

Prošle godine smo imali jako veliki broj ostvarenih poslovnih saradnji zbog čega smo se ove godine odlučili da preuzmemos aktivnu ulogu u povezivanju učesnika Kongresa.

Međunarodni kongres pravnika održaće se od 13. do 17. decembra u Banskom, u Bugarskoj na temu Pravo i IT. Više informacija možete saznati na portalu Kec grupe: www.kecgrupa.rs, nr broj: 061/255-07-03 ili na mail: info@kecgrupa.rs

Dejan Škobić
direktor Kec grupe

kog ne poznajem i nisam nikog novog upoznao/la.

Odgovor na naslov članka je jednostavan: ne znate ko je sve došao na događaj pa ne znate ni s kim biste mogli da se upoznate i ostvarite saradnju. Nije do vas - to je do or-

važniji benefit zbog kojeg će se prijaviti i sledeći put i preporučiti događaj kolegama. Otkrićemo vam kako Kec grupa na Međunarodnom kongresu pravnika povezuje učesnike. Svaki učesnik Kongresa će biti upoznat sa

Sa Novosadskog sajma pehar i diplome stigli u Vrbas Osam vrednih priznanja za vrbaski CFK

U Kongresnom centru "Master" Novosadskog sajma, na Večeri šampiona, 18. novembra, uručena su zaslужena priznanja osvojena na ocenjivanju kvaliteta turističko-ugostiteljskih objekata i usluga. Među nagrađenim našao se i Centar za fizičku kulturu "Drago Jovović", kome je prispalo čak osam vrednih pri-

znanja. Pehar i diplome u ime ustanove primila je Miljana Štulić, direktorka Centra za fizičku kulturu "Drago Jovović". "Diplomu sa peharom Novosadskog sajma Centar za fizičku kulturu 'Drago Jovović' dobio je za doprinos razvoju sporta i turizma opštine Vrbas, dok je diplome za velikom zlatnom medaljom i zlatnom medaljom CFK zaslужio za sportski i rekreativni turizam, za edu-

komisija za dodelu nagrada prepoznao naš trud i namenu da ustanova organizujemo i vodimo na način da uvek bude na usluzi građanima i svim korisnicima. Centar za fizičku kulturu je jedan od simbola Vrbasa i naš je cilj da ustanova iz godine u godinu bude sve bolja, da prati tokove savremenog turizma i privlači sve više ljudi", rekla je Miljana Štulić, direktorka CFK.

Oboležen Dan opštine Kula

Nagrađeni KK "Hajduk" i Ministarstvo zaštite životne sredine

Na sednici Skupštine opštine Kula 12. februara 2015. godine doneta je Odluka o obeležavanju Dana opštine Kula. U svečanoj sali SO Kula, upriličen je svečani koktel kojem su prisustvovali odbornici, direktori javnih institucija i ustanova opštine Kula. Prisutne je pozdravio predsednik Skupštine opštine Kula, Velibor Milojičić, navodeći da je uspeh koji je postignut u proteklom periodu izuzetno važan za svakog žitelja opštine i da ni oni najmanji uspeši nisu zanemarljivi, a da je prosperitet privrede važan segment u težnji da Kula ne bude opština iz koje ljudi odlaže, već opština u kojoj ostaju i kojoj se vraćaju nakon školovanja. Predsednik opštine Kula, Damjan Miljanić, sumirao je napredak opštine

Inflacija u oktobru 15 odsto

■ Cene proizvoda i usluga lične potrošnje u oktobru 2022. godine, u odnosu na septembar 2022. godine, u proseku su povećane za 1,9 odsto, dok su u poređenju sa istim mesecom prethodne godine, povećane za 15 procenata. U odnosu na poslednji mesec prethodne godine, cene su sada više za 13,6 odsto, saopšto je Republički zavod za statistiku.

Posmatrano po glavnim grupama proizvoda i usluga klasifikovanih prema nameni potrošnje, navodi se u saopštenju RZS, u oktobru 2022. godine, u odnosu na prethodni mesec, rast cena je zabeležen u grupama Restorani i hoteli (4,1 odsto), Hrana i bezalkoholna pića (3,5 odsto), Odeća i obuća

(2,2 odsto), Oprema za stan i tekuće održavanje (1,7 odsto), Stanovanje, voda, električna energija, gas i ostala goriva (1,5 odsto), Obrazovanje (1,3 odsto), Transport (0,6 odsto), Rekreacija i kultura (0,5 odsto) kao i u grupama Alkoholna pića i duvan, Komunikacije i Zdravlje (za po 0,2 odsto).

Koliko će poskupeti struja?

■ Premjerka Ana Brnabić rekla je nedavno da poskupljenje struje i gasa, ukoliko bude moralo da dođe do toga, „neće biti dvocifreno“ i da će uvek biti takvo da se ne ide iznad kupovne moći građana.

„Ako budemo morali da povećemo cene struje i gasa uvek će biti da se ne ide iznad kupovne moći građana i da ne bude dvo-

cifreno“, kazala je ona za TV Prva. Prema njenim rečima i u slučaju poskupljenja struja će biti najjeftinija u regionu.

Litar ulja ne sme biti skuplji od 219,99 RSD

■ Vlada Srbije odlučila je da maksimalna mlioprodajna cena jestivog suncokretovog ulja u pakovanju od jednog litra ne sme prelaziti 219,99 dinara.

Ovo se navodi u izmenama Uredbe o ograničenju visine cene osnovnih životnih namirnica koje je Vlada Srbije donela 20. oktobra, a objavljene su u Službenom glasniku dan kasnije. U osnovnom

tekstu Uredbe od 28. jula ove godine bilo je određeno da cene jestivog suncokretovog ulja u pakovanju od litar ne smiju biti veće od cena koje su važile 15. novembra prošle godine.

Prirodni gas ipak može da se izvozi u Severnu Makedoniju

■ Vlada Srbije dopunila je Odluku o privremenoj zabrani izvoza i iznošenja prirodnog gasa pa će gas ipak moći da se izvozi u Severnu Makedoniju.

Odluka je izmenjena tri dana po donošenju, 20. oktobra. Privremena zabrana izvoza i iznošenja uvedena je u cilju sprečavanja pretnji od kritične nestašice prouzroko-

vane globalnim poremećajem na tržištu energetika. Cilj je obezbeđenje sigurnog snabdevanja tržišta Srbije, navodi se u osnovnom tekstu odluke.

Žene preduzetnice

Milena Farkaš, vlasnica cvećare „Tara“ u Vrbasu

Ovo je jedan kreativan posao

■ Devetnaest godina postojanja cvećare „Tara“ u Vrbasu- gradu koji ne zaostaje po broju cvećara, u odnosu na veće sredine, ali kvalitet i kreativnost su suština ponude ove cvećare, kojoj su obezbidle postojanje, bezmalo dve decenije.

Milena Farkaš, je u svojoj cvećari „Tara“, prvog novembra ove godine obeležila 19 godina postojanja, o receptu za uspeh i opstanak kaže sledeće. „Možda ima nešto i u konkurenциji, jer ona tera da se trudi više, da radi bolje i da tvoj aranžman lepše izgleda. I svi se mi snažimo u toj borbi za opstanak, a meni je velika prednost i to što imam cvećaru u svojoj kući, dakle imam svoj prostor za rad. I mislim da je to bila presudna stvar i da krenem u ovaj posao“. Milena kaže da sebe i ne bi mogla da zamisli u nekom drugom poslu, jer se tu definitivno pronašla i to je jedino što bi mogla da radi, iako je završila srednju stručnu školu-krojač po struci, iako je i to volela, nije nikada radila. Dogodilo se da je u istoj kući gde je živila bila cvećara i nakon odlaska bivših cvećara, ona dolazi na ideju da otvari cvećaru i da baš to radi što su radili prethodnici u njoj kući. „Posao oko cveća koliko god da je zahtevan, meni se oduvek dopadao i tako sam ja stigla do svoje cvećare. U cene svojih proizvoda se ukalkulišem kako

va, nemoguće je uvek i dobiti najsvježiju robu, da bi se to prevazišlo forsira se nabavka robe od domaćih proizvođača. „Letnji period nam je težak, teže je održati svežinu naše robe, onda ima i dosta domaćinstava koji sami gaje cveće i onda se manje kupuje u cvećarama“, kaže Milena. Pričajući i o teškom održavanju saksiskog cveća, priča i da koristi i kućni prostor kada se rade namenski aranžmani povodom nekih godišnjih praznika. „Najlepše je u ovom poslu to što je kreativan i ja uživam u njemu, ali uspevam i da usrećim druge -mušteriju“, kaže Farkaš. Imala je svojevremeno subvenciju za zapošljavanje prve

Žene su sposobne da vode svaki posao

„U ovom poslu moraš da imaš dozu trgovca u sebi, što meni nedostaje, ali u tome mi pomaže suprug. Zaradimo, ali ne tako da možemo da se opustimo i za nas je svaki mesec bitan. Kada me pitate za žene u biznisu, mogu samo da kažem da su žene svakako sposobne da vode bilo koji posao, samo ako se dovoljno pronađu u njemu“, navodi Farkaš.

de“, kaže Milena. Pojašnjavači da u ovom poslu ima i velikih poteškoća, recimo

radnice, ali to je bilo poodavno i sada ima jednu ženu koja radi zajedno sa njom. Milena

kod nabavke cveća, koje ne može ostati dugo u svežem stanju, pa i tu ima troško-

je zadovoljna svojim poslom od kojeg sa svojom porodicom živi.

Ovaj projekat je sufinansiran iz Budžeta Republike Srbije - Ministarstva kulture i informisanja. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu

nужно ne izražavaju stavove organa koji je dodeliоo sredstva.

Mlekari i prerađivači zajedno na tržištu

■ **Povodom krize u mlekarstvu, agrarni analitičar iz Novog Sada Branislav Gulan smatra da se problemi mogu prebroditi uključivanjem stočara u suvlasništvo nad mlekarama, kao što je to praksa u Danskoj i Holandiji.**

„U našoj zemlji pokrenuta su složena pitanja koja se odnose na cene sirovog mleka, odnosa proizvođača, prerađivača i države i mišljenja udruženja proizvođača mleka da se podsticaj države „sliva u tuđe džepove“.

Tvrdi se da je ta oblast na dnu, sa strahom za opstanak proizvodnje mleka i mesa, smatra Gulan. „Trenutak je da poljoprivrednik ne prodaje mleko prerađivaču, već da na tržište izlaze zajedno, a profit dele prema unapred

utvrđenoj srazmeri. To bi rešilo mnoge probleme jer su se mlekari našli u svoje-vrsnim „makazicama“, između sve skupljih troškova proizvodnje i slabe prodaje“.

Paori bi veće subvencije, dizel bez akcize, isplatu dugovanja...

■ **Povećanje subvencija po hektaru, dizel bez akciza i isplata svih zao-stalih dugovanja, to su zahtevi poljoprivrednih udruženja koje bi u na-ređnom periodu trebali da budu prioriteti Ministarstva poljoprivrede.**

Ali pre nego što se poveća visina subvencija, kažu, bilo bi poželjno da ministarstvo razvrsta poljoprivredne de-latnosti i spram toga odredi visinu novčanih davanja jer nije isto baviti se povrta-stvom, ratarstvom ili stočar-stvom. Potrebno je i da Mi-nistarstvo poljoprivrede pol-joprivredna gazdinstva gde je poljoprivreda osnovna de-latnost i izvor prihoda odvoji od onih gazdinstava koja se poljoprivredom bave kao spo-rednim poslom radi dodatne zarade. „Visina subvencija treba da bude naspram tru-da i rada“, kaže predsednik Agrarnog saveza Srbije Nenad Manić za „Dnevnik“ i navodi da postoje razlike u poljo-privrednim poslovima jer je jedno sejati pšenicu, a sasvim drugo gajiti povrće i baviti

se tovom stoke. On kaže da, ukoliko država povisi sub-vencije po hektaru, poljoprivredni savezi znaju da se ne

iako je agrarni budžet veliki, ne može biti para za sve. Ali Manić skreće pažnju na to da za navodnjavanje treba naći

Treba približiti subvencije zemljama u EU

Predsednik Udruženja za opstanak poljoprivrede Srbije Radoslav Adamović naglašava da bi za obrađivanje njiva poljoprivrednicima trebalo dati subvencije po hektaru od 150 do 200 evra u dinarskoj protivvrednosti jer je novac koji sada primaju beznačajan. „Trebalо bi da se po tom davanju približimo zemljama EU, ali pošto je tamo taj pod-sticaj, u proseku, 400 evra po hektaru, Udruženje smatra da podsticaj u toj visini ovdašnji paori ne mogu odjednom ostvariti, pa bi za početak tu subvenciju sa sadašnjih oko 70 evra (8.000 dinara) trebalo duplirati“, naglašava Adamović. „Treba nam i jeftiniji dizel 60 do 100 litara po hektaru ili, ako ne može država odmah to da omogući, onda bar da dizel bude jeftinije od 60 do 70 odsto“, navodi Adamović.

mogu očekivati podsticaji za kupovinu poljoprivredne mehanizacije ili ostvariti neke druge povlastice, kojih je bilo proteklih godina jer,

novca za sve. „Malo se poljo-privrednog zemljista navod-njava, a ovogodišnja suša je pokazala da bez vode nema prinosa“, ističe Manić.

Vratiti paore repi

Ko poseje šećernu repu, dobija 35.000 dinara po hektaru

■ **Proizvodnju šećerne repe u 2023. godini država Srbija podržće sa 35.000 dinara po hektaru, navodi se u uredbi koju je donela Vlada Sr-bije. Na novac će moći da računaju nosioci komercijalnog poljoprivred-nog gazdinstva upisani u registar, ako se nalaze u aktivnom statusu sa prijavljenim površinama pod ovom kulturom.**

Državna podrška će biti po hektaru prijavljene i zasejane šećerne repe, a najviše do 500 hektara. Uslov je ostvaren prinos od najmanje 50 tona po hektaru plative šećerne repe. Proizvođači će finansij-sku podršku ostvarivati preko proizvođača šećera. Poljo-

privredni proizvođač će pravo na državni novac ostvariti ukoliko je celokupan prinos repe na ugovorenim površi-nama isporučio proizvođaču šećera. Zahtev za odobrava-nje finansijske podrške biće podnošen preko javnog po-ziva Uprave za agrarna pla-

ćanja Ministarstva poljopri-vrede. Ovom inofrmacijom potvrdila se navaja od pre dve sedmice da će „reparoši“ do-bit podsticaj. Doduše, očekivali su više novca, ali kažu da će i sa ovim iznosom biti zadovljeni jer očekuju da i šeće-rane nastave sa podsticajima.

PSSS Vrbas

Plesnivost klipa kukuruza

■ **Plesnivost klipa kukuruza je specifično obole-nje koje stvara problem tokom skladištenja, po-činje još u polju i završava se u skladištu. Naj-češći uzročnici plesnivosti su gljive iz roda (Aspergillus, Fusarium, Penicillium, Cladosporium).**

Prouzrokovali ovih bolesti su saprofiti i nalaze se svuda. U slučaju suše opada vitalnost same biljke, koje su podložne napadu parazita. Tada se obrazuju ružičaste prevlakte plesnivosti klipa, naročito kod hibrida, koji su netole-rantni na sušu. Blaga zima

toga česte su i mešane infek-cije od nekoliko gljiva, naročito u skladištima koji nemaju adekvatne uslove za pravilno čuvanje poljoprivrednih proizvoda, a to je uglav-nom slučaj kod individualnih proizvođača. Plesnivost klipa kukuruza uglavnom prouzrukuju gljive iz roda Fusarium. Ružičastu plesnivost koja zahvata vršni deo i osnovu ili ceo klip gde slepljuje svi-lu i komuši-nu za klip, izaziva F. Gramine-arum, a F. moniliforme zahvata pojedi-načna zrna ili grupe zrna i ima micelijum belo-krem

bez jačih mrazeva i vetrova može doprineti jačem ispoljavanju ovih simptoma. Štete u koševima iznose oko 10%, međutim indirektni gubici mogu biti još veći, jer se i u slabije zaraženim zrnima formiraju mikotoksini, koji izazivaju oboljenje domaćih ži-

boje. Ove godine na terenu je uočen jači intenzitet na-pada bolesti u polju koje izaziva gljiva Aspergillus. Prvi simptomi se uglavnom po-javljuju na mestima ošteće-nja od insekata. Ovi simpto-mi su crne ili zelenkasto žute boje, a uglavnom se formira-

Prevencija

Treba da se odabere najpovoljniji rok za setvu određenih hibrida. Tokom skladištenja voditi računa o procentu vla-ge kukuruza. Ukoliko je povećan sadržaj vlage, potrebno je postaviti tunele za produvavanje ili omogućiti prirodno provetranje skladišta. Jako zaražene klipove treba od-straniti i u polju, kao i u skladišnom prostoru.

votinja. Ovi mikotoksini imaju veoma genotoksično, mutageno i kancerogeno dejstvo. Upravo zbog tih štetnih uticaja potrebno je u potpunosti izbaciti zaražene klipove ku-kuruza iz prerađe za ishranu ljudi i životinja. Tokom za-vršetka vegetacije plesnivost klipa javlja se u polju kao i tokom čuvanja na usklađištem kukuruzu. Usled uticaja različitih gljiva simptomu se nejednakost ispoljavaju. Pored

ju prevlake na zrnima. Gljive iz roda Penicillium formiraju prevlake zelene ili plavičasto-zelene boje. Gljive iz roda Aspergillus stvara mikotoksine iz grupe ohratoksina, aflatok-sina i dr. dok Penicillium vrste stvaraju mikotoksine gri-zeofulvin, penicilinsku kise-linu i dr.

Livia Boganč Andrijašević
dipl. ing. savetodavac
PSSS Vrbas

Tribina u Vrbasu o prevenciji nasilja u školama Najčešće nasilje u sajber prostoru

■ Senzibilisanje profesionalaca za prepoznavanje nasilja u cilju njegovog pravovremenog sprečavanja i oticanja svih vrsta posledica, jedan je od ciljeva tribine za radnike u ustanovama u obrazovanju, koja je nedavno održana u Vrbasu.

Predavanje za direktore škola i zaposlene u pedagoško-psihološkim službama ustanova, održala je Biljana Kikić Grujić, predsednica

u virtualni prostor. Samim tim su i naša deca sve više na internetu, na društvenim mrežama, i kao što imamo fizičko ili emocionalno nasi-

Koordinacionog tela za prevenciju nasilja u školama za Grad Novi Sad i stručnjak za ovu oblast, uz podršku majora Dejanom Drobnjakom, načelnika Policijske stanice Vrbas. "Kada govorimo o vrstama i oblicima nasilja, u poslednjim godinama najčešće se javlja nasilje u sajber prostoru, što možemo da i razumemo u nekoj meri, jer nam se stvarni život sve više seli

lje u stvarnom svetu, to isto imamo i na internetu. Problem je što imamo sve nižu starosnu kategoriju korisnika, a sve surovi oblike nasilja koji se pojavljuju", rekla je u Biljana Kikić Grujić i dodala da društvo u celini treba da uloži napor u rešavanje ovih problema. Marija Milinić, predsednica Koordinacionog tela za prevenciju nasilja u osnovnim i srednjim

školama opštine Vrbas i pomočnica predsednika opštine Vrbas za oblast obrazovanja, istakla je da je predavanje na temu prevencije nasilja u školama prvo u dugom nizu planiranih, jer je potrebno što pre doći do nivoa u kom će učenici biti edukovani da se zaštite, a profesori da na vreme prepozna problem i reše ga. "Ovakve i slične tribine ćemo organizovati i u školama, ne samo sa prosvetnim kadrom već i sa učenicima, posebno kada budemo detektovali najčešće oblike nasilja, da li se radi o fizičkom, emocionalnom ili o nasilju u prostoru interneta, za koje verujemo da je sada najučestalije. Za to je potrebno da sprovedemo veliku anketu na temu bezbednosti u školama i analiza tih rezultata, kako bi teme na tribinama bile aktuelne", rekla je Milinić.

JAZIP dobio sredstva od Pokrajine

Za pošumljavanje pola miliona dinara

■ Osim JAZIP-a iz Vrbasa, sredstva od Pokrajinskog sekretarijata za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, dobilo je, između ostalih, i preduzeće "Komunal" iz Malog Idoša.

Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo organizovao je potpisivanje ugovora sa korisnicima koji su na godišnjem konkursu ostvarili pravo na bespovratna sredstva iz budžetskog fonda za šume

1.117.253 dinara. Pomočnik pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo dr Saša Stevanović uručio je ovom prilikom ukupno šest ugovora u vrednosti od 29,6 miliona dinara. Pravo na ova sredstva ostvarila

sedam odsto. Pokrajinska vlada i resorni sekretarijat ulažu napore i sredstva da se to poboljša. Vrednost današnjih ugovora za pošumljavanje je 8,2 miliona dinara, dok je za melioraciju degradiranih šuma opredeljeno nešto više od 21,4 miliona dinara. Na taj način dobijemo novih 187 hektara pod šumom", rekao je Stevanović. On je istakao da su sredstva predviđena za narednu godinu u budžetskom fondu za šume znatno veća nego ranije, jer je namera da se ta ulaganja podignu na viši nivo. Pomočnik sekretara je naveo da je u programu za narednu godinu za pošumljavanje tvrdim lišćarima planirano izdavanje od 220.000 dinara po hektaru, za pošumljavanje mekim lišćarima 180.000 dinara i za pošumljavanje bagremom 140.000 dinara po hektaru.

AP Vojvodine. Jedan od ugovora pripao je Javnoj agenciji za zoohigijenu i poljoprivredu opštine Vrbas, kojoj je za pošumljavanje površine od 3,78 hektara, pripalo 540.400 dinara, uz obavezu da iz sopstvenog budžeta obezbedi do datnih 576.853 dinara. Uku-pna vrednost projekta je

su i javna preduzeća "Vojvodašume", Nacionalni park "Fruška gora", "Komunal" Mali Idoš i "SIM Proing" Zrenjanin. "Reč je o aktivnosti koja nam je veoma značajna, jer naša pokrajina spada u red regija koje su nedovoljno pošumljene, na šta ukujuje i sam procenat od svega

Humani Vrbašani

■ Zavičajno Banjsko-vučedolsko udruženje iz Vrbasa tokom novembra dopremilo je veliku kolicinu životnih namirnica u manastir Kosijerevo kod Petrovića.

Vrbašani su pomoći od nekoliko stotina kilograma brašna, ulja, šećera, konzerviranog povrća dopremili u konak manastira Kosijerevo, odakle će biti uručena onima kojima je to najpotrebnije. Vladimir Bjelica, predsednik Izvršnog odbora Zavičajnog Banjsko-Vučedolskog Udruženja kaže da ovo nije prva, a svakako ne i poslednja akcija. "Banjani i Rudinjani koji žive u Vojvodini nikada nisu i neće zaboraviti svoje kore-

Sve spremno za zimsku sezonu

■ Zimska služba Javnog komunalnog preduzeća "Komunalac" spremno dočekuje dolazak zime, konstantovano je na redovnoj proveri spremnosti radnih i tehničkih kapaciteta uoči početka predstojeće zimske sezone.

Prilikom obilaska zimske službe predsednik opštine Vrbas Predrag Rojević istakao je da je opština Vrbas i ove godine učinila sve što je potrebno da se u nastupajućem periodu osigura prohodnost svih saobraćajnica koje se nalaze u režimu održavanja lokalne samouprave. Direktor JKP "Komunalac" Igor Škundrić je napomenuo da preduzeće brine o prohodnosti 210 kilometara saobraćajnica, a da će u slučaju potrebe Zimska služba intervenisati i na putnim deonicama koje nisu u njenoj nadležnosti. "Raspolažemo sa 350 tona soli, 50 tona rizle, 30 tona asfaltne mase za popunjavanje rupa koje se otvaraju tokom zime, kao i četiri tone magnezijum hlorida za tretiranje kolovoza i pešačkih staza. Opština Vrbas izdvaja značajna sredstva kako bi putevi bili prohodni i u zimskom periodu i kako bi se mogli pravovremeno održavati, a imamo i saradnju sa Policijskom stanicom Vrbas koja nam pruža informacije uko-liko treba da se interveniše na pojedinim lokacijama", rekao je Škundrić. Smotri u krugu Radne jedinice "Čistoća" prisustvovali su osim predsednika opštine, zamenica predsednika opštine Tijana Aleksić, članovi Opštinskog veća Ivor Lukin i Srđan Stanić i načelnik Policijske stanice Vrbas major Dejan Drobnjak.

Crkve Vrbasa kulturno i istorijsko bogatstvo

■ U Vrbasu živi oko 20.000 stanovnika, ima 20 nacija tako da je multikulturalnost nešto što odlikuje grad. U Vrbasu se nalaze verski objekti mnogobrojnih konfesija, koje čine pravo kulturno i istorijsko bogatstvo ove sredine.

Srpska pravoslavna crkva

Sagrađena je 1738. godine u baroknom stilu i najstarija je crkva u Vrbasu. Nakon Revolucije 1848/49. godine oštećena crkva je obnovljena. Novi ikonostas izradio je J. Kistner 1862. godine, od oslikanih ikona Jovana Klajića, nastalih u periodu od 1858. do 1862. godine. U porti crkve nalazi se bista Arsenija III Čarnojevića koji se, po predanju, u vreme Velike seobe Srba 1690. godine zaustavio na tom mestu. Crkva je posvećena prazniku Vavedenja presvete Bogorodice i ima status spomenika kulture u kategoriji nepokretnih kulturnih dobara od velikog značaja.

Reformatorska (Kalvinistička) crkva

Evangelistička (Luteranska) crkva

Građena je u periodu od 1816. do 1820. godine. Zidana je u baroknom stilu, uzor gradnje za crkve u Bačkoj, a svoj konačni izgled sa novim crkvenim tornjem zadobila je 1862. godine. Orgulje čiji je majstor bio Štefan Breht ugrađene su 1837. godine. Poznati vrbaski slikar Jožef Pehan oslikao je fresku Luter pred sudom u Vormsu na svodu crkve. Jožef Kiš, graditelj Velikog bačkog kanala, bio je i evangelički školski inspektor i projektovao je zgradu evangeličkog parohijskog doma.

Građena je u periodu od 1821. do 1824. godine, dok je toranj dovršen 1861. godine. Građevinske radeove ove crkve u baroknom stilu izvodio je Jakob Najšverder iz Kule. Orgulje su dodate 1866. godine. Na vrhu tornja nalazi se zvezda što je obeležje kalvinista. Reformatorska crkva ima status spomenika kulture u kategoriji nepokretnih kulturnih dobara od velikog značaja.

Metodistička crkva

Izgrađena je 1922. godine donacija iz Amerike. Crkva ima dva visoka nejednaka tornja, tipična za američku arhitekturu tog vremena.

Grkokatolička crkva

Izgrađena je 1939. godine, na mestu gde se već nalazila stara crkva iz 1860. godine, iz koje su preuzete dveri i ikone. Projekat za novu crkvu izradio je Vladimir Sićanski iz Ukrajine. Crkva je posvećena prazniku Pokrova Presvete Bogorodice.

Rimokatolička crkva

Izgrađena je 1884. godine i posvećena je Bezgrešnom začeću blažene djevice Marije. U februaru 1885. godine crkva je dobila nova zvona. Kao posebna dragocenost u crkvi ističe se slika Bezgrešnog začeća iznad oltara. Orgulje u crkvi je izradio graditelj orgulja iz Pećuja, Jozef Angster.

Hram Vaznesenja Gospodnjeg

Najmlađi verski objekat u Vrbasu. Građen je u prema projektu arhitekte Ljubiše Folića. Suprotno praksi kopiranja srednjovekovnih uzora, Saborni hram u Vrbasu projektovan je sa idejom preobražaja srpskog srednjovekovnog crkvenog graditeljstva u savremenim arhitektonskim izrazima. Izgradnja Hrama započeta je 2007. godine, dok je liturgijom na Krstovdan 2019. godine počelo redovno bogosluženje. Hram, čija osnova je u obliku grčkog slobodnog krsta, sadrži jednu centralnu i četiri bočne kupole čiji su vrhovi ukrašeni zlatnim krstovima. Ulazni portal na kojem se nalazi mozaik Hrista Spasitelja omeđen je sa obe strane poluotvorenim zvonicima, dok se u prizemlju nalaze dve krstionice, posvećene svetom Jovanu i Prepodobnoj Mati Paraskevi. U Hramu se čuvaju moći surduličkih mučenika, dar Eparhije vranjske.

Razvoj organske proizvodnje

Organsko u srcu Bačke

■ U sklopu Centra za kompetencije u hortikulturi u Kuli i u Mesnoj zajednici Ruski Krstur nedavno je održano predavanje o organskoj proizvodnji.

Na predavanju poljoprivredni proizvođači iz opštine Kula bili su u prilici da se bolje informišu o značaju, ali i o perspektivama organske proizvodnje. Stručni predavač Jasna Hekel predstavila je osnove organske proizvodnje, mogućnosti u vezi finansiranja iz drugih fonda, primena novih teh-

nologija i razmena iskustava. Učesnici predavanja su mogli da gustiraju isključivo domaće proizvode, što je tema i poruka skupa koja se tiče isključivo organske proizvodnje. Predavanje je organizovao KLER opštine Kula i LAG Srce Bačke u saradnji sa Novosadskim humanitarnim centrom. Predavanje je orga-

nizovano kao deo SEED step III projekta, u okviru Centra za kompetencije u hortikulturi Kula. SEED step III je regionalni projekat podrške obrazovanju i zapošljavanju žena i mlađih, koji finansira Australska razvojna agencija (ADA) i Volkshilfe Solidaritaet.

Aktivnosti Ekološkog pokreta Vrbasa

Krivična prijava za blokadu ustave

■ Efikasna reakcija ekološke policije u Tavankutu na reci Krivaji.

„Po dojavama zabrinutih građana, EPV je podneo prijavu vodnoj inspekciji, koja je alarmirala Odeljenje eko-

loške policije iz Subotice, a kojoj smo dalje pomogli da identifikuju vinovnike „divlje betoniranja“ ustave na akumulaciji Tavankut, koji već godinama uzurpiraju ovaj objekat sprečavajući nizvodne korisnike da dođu do vode. Protiv osumnjičenih je pokrenut krivični postupak,

te se nadamo da će ih tužilaštvo i pravosuđe odvratiti od daljeg protivpravnog postupanja. Monitoring i reagovanje na anomalije iz životnog ambijenta omogućene su nam kroz podršku kompanija: Šećerana Crvenka, Sunoko, Vital i Karneks“, saopštavaju iz EP Vrbasa.

Institut za ratarstvo i povrtarstvo - Novi Sad

Stanje useva i površine pod uljanom repicom

Kritičan period nicanje i temperature

■ Usevi uljane repice su u dobrom stanju zahvaljujući velikoj količini padavina, koje su zabeležene krajem leta i početkom jeseni.

Većina uljane repice je posevana u optimalnoj fazi i ima šest do osam pari listova, navodi prof. dr Ana Marjanović Jeromela iz Instituta za ratarstvo i povrtarstvo, instituta od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju. Kako su klimatske promene sve izražajnije, najkritičniji period za uljanu repicu u našim uslovima proizvodnje je kljanje i nicanje, jer ukoliko ne kljija i ne niče ravnomerno, teško je drugim agrotehničkim meraima popraviti njeno stanje. Sledeći kritičan period je pe-

riod zime kada usled niskih temperatura može doći do izmrzavanja ili topotnih udara, kada u periodu od šest ili više dana maksimalna dnevna temperatura zna da bude viša od prosečnih temperaturi za taj period godine. Pravilan izbor sorte, odnosno hibrida i pravilna primena agrotehničke i zaštite, doprinosi boljem stanju i kondiciji uljane repice, ističe prof. dr Marjanović Jeromela. Znajući da je uljana repica perspektivna uljarica, sve veći broj poljoprivrednih proizvođa-

ča na svojim parcelama seje ovu industrijsku biljku. Prošle vegetacione sezone površine pod uljanom repicom su povećane, te je ova uljarica zauzimala 27.000 hektara širom naše zemlje. Ove godine, kada su jari usevi podbacili, došlo je do većeg interesovanja poljoprivrednih proizvođača za gajenje ozimih biljnih vrsta, kakva je i uljana repica, te je ona posejana na površini od oko 35.000 do 37.000 hektara. Uljana repica poljoprivrednim proizvođačima donosi prve prihode u godini,

a zahvaljujući stabilnoj ceni omogućava ulaganja u narednu proizvodnju, rano se skida sa parcele i ostavlja zemljište u dobrom stanju, tako da se naknadni usev, najčešće strnžita, seju na vreme, na dobroj parseli i samim tim i ostva-

ruju dobre prinose. Prinosi uljane repice su prethodne sezone varirali od 2,7 t/ha do 3,3 t/ha u zavisnosti od primjene agrotehničke, agroekoloških i vremenskih uslova.

Izbor hibrida ključan za uspeh

Izbor sorte odnosno hibrida je jedan od ključnih faktora za uspešnu proizvodnju, pa su tako svim poljoprivrednim proizvođačima koji se opredele za ns seme sorte i hibride uljane repice, stručnjaci iz Instituta za ratarstvo i povrtarstvo, instituta od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, dostupni da pruže savete kako bi se ostvarili željeni rezultati.

Profesor vrbaske Gimnazije dobitnik prestižnog priznanja

Mladen Đuričić najbolji nastavnik regiona

■ Profesor Gimnazije "Žarko Zrenjanin" – dr Mladen Đuričić, dobitnik je priznanja "Najbolji nastavnik regiona", koje mu je dodeljeno u okviru V Regionalne konferencije "Svijet obrazovanja briše granice", u organizaciji Asocijacije najboljih nastavnika bivše Jugoslavije, održanoj u Trebinju.

Reč je o regionalnom priznanju koje se dodeljuje najboljim prosvetnim radnicima, a Đuričić je do sada jedini nagrađeni nastavnik iz opštine Vrbas. Titulu je stekao zahvaljujući posvećenom radu, entuzijazmu, kreativnosti, te moći inspiracije i motivacije učenika.

"Tim povodom u Gradu Sunca okupilo se oko 200 inovativnih i posvećenih nastavnika iz regiona zapadnog Balkana (Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Crne Gore, Makedonije i Slovenije), sa ciljem da zajedničkim snagama menjaju sliku obrazovanja u ovom delu sveta. Bila je to prilika za učesnike iz svih zemalja da zajedno uče, razmenjuju kreativne ideje i učvrste mrežu koju će dalje širiti, okupljajući među

sobom najbolje u ovoj profesiji. Obrazovnu mrežu najboljih nastavnika sa prostora bivše Jugoslavije (#ANN EX YU) pokrenule su finalistkinje Global Teacher Prize-a i ambasadorka Varkey fondacije – Vesela Bogdanović (Makedonija) i Željana Radović Lukić (Srbija).

Za nepunu školsku godinu njihova ideja je dobila zahvalu i podršku na prostoru cele bivše Jugoslavije, a u realizaciji ovog poduhvata, koji promoviše udruživanje prosvetnih radnika, afirmisanje obrazovanja i entuzijazma, uključili su se i suosnivači iz svih šest republika bivše Jugoslavije.

To je rezultiralo da se u proteklim godinama uspešno organizuje pet regionalnih konferencija koje su okupile ne-

koliko hiljada inovativnih i kreativnih nastavnika. Domaćini konferencije tokom prethodnih godina bili su

a da bi stigli do prestižne titule nastavnici su morali da ispune značajan broj kriterijuma koji su neophodni da

gradovi Skoplje, Beograd, Budva i Sarajevo, a ove godine je u Trebinju obeležen mini jubilej u okviru kojeg je svečano proglašena

5. generacija najboljih nastavnika, direktora i ambasadora asocijacije. Tom

prilikom uručena su i priznanja najboljima iz svih šest zemalja,

bi se steklo priznanje. "Čast da postane deo 5. generacije nagrađenih nastavnika imao je i profesor naše škole – dr Mladen Đuričić, budući da mu je kao jednom od predstavnika Srbije uručeno priznanje Najbolji nastavnik regiona.

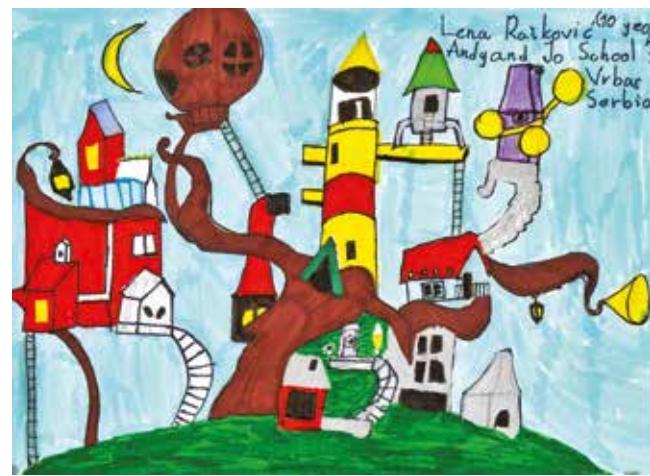
Zanimljivo je da je naš kolega bio jedini muškarac koji je nagrađen u petoj generaciji, pa je na svečanoj dodeli bio okružen samo kolegincima koje su zavredile isto priznanje.

Titulu je stekao zahvaljujući posvećenom radu, a ona mu je – kao i drugim najboljim nastavnicima – dodeljena za entuzijazam, kreativnost, moć inspiracije i motivacije, uspeh, rezilijentnost i inventivnost", saopštili su iz Gimnazije "Žarko Zrenjanin".

Mladi Vrbašani deo svetske izložbe – Dečija vizija naše budućnosti

Crteži Lene i Mašana na bilbordu u Buenos Airesu

■ Učenici škole engleskog jezika "Andy and Jo" Lena Rašković i Mašan Radojević autori su dva likovna rada koji su od 14. do 21. novembra krasila bilbord u Buenos Airesu, prestonici Argentine, u okviru Svetske izložbe.

Oni su zajedno sa osamdeset četiri učenika škole pre dve godine učestvovali u međunarodnom projektu nevladine organizacije Write Unite iz Velike Britanije koji je za cilj imao da predstavi dečiju viziju naše budućnosti, kroz likovne i literarne radove.

Svi radovi su prošle godine objavljeni u publikaciji 'Visions of the future' a u projektu su učestvovala deca iz svih krajeva sveta. Za Svetsku izložbu izabrana su 32 rada i oni će se naći na posterima, bilbordima, autobuskim stajalištima i ulicama Londona, Bankoka, Buenos Airesa, Los Andelesa, Njnjobijsa, Pariza, Singapura, Sidneja i Vašingtona i poklapa se sa obeležavanjem Svetkog dana deteta 20. novembra.

U dosadašnja tri projekta ove organizacije učestvovalo je preko 2.700 dece iz 35 zemalja sveta, a cilj im je da se glas mladih o svetu u kom živimo čuje i uzme obzir. Teme pokrivene u ovom

projektu uključuju i neka od ozbiljnih problema današnjice – problem globalnog zagrevanja i klimatskih promena, nejednakost žena u društvu, zdravlje, kao i svakodnevnih dečijih želja, nadanja

i očekivanja.

Po rečima organizatora projekta, „sada je samo potrebno da oni koji odlučuju sednu i dobro poslušaju šta ova deca imaju da im kažu“.

Virtuelna galerija

Organizacija Write Unite napravila je i virtualnu galeriju koja sadrži radove stotinu finalista, među kojima su crteži i sastavi učenika "Andy and Jo" škole, Andže Konjević, Anete Andrijašević, Dušana Švedića, Jovana Čabarkape, Luke Šarčeva, Anje Krstić, Simeona Milovića, Andreja Mišovića i Relje Micića.

Gradski muzej KC Vrbasa postavio izložbu u Pečuju Promovisanje kulturnog nasleđa Vrbasa

Izložba "Priče iz komšiluka" postavljena je nedavno u Domu civilnih zajednica u Pečuju, u Mađarskoj. Izložba prezentuje fotografije izrađene pre jednog veka u foto ateljeu porodice Jožefa Pehana, poznatog slikara.

Projekat gostovanje Gradskog muzeja u Mađarskoj podržao je Pokrajinski sekretarijat za kulturu, u okviru uspostavljanja saradnje sa Pećujsko-baranjskim srpskim udruženjem i Samoupravom Srbija u Pečiju, organizacijama koje deluju u ovom gra-

kalne zajednice i života u njoj... Kroz objektiv vidimo priču o položaju žena u Vrbasu sa kraja 19 veka pa do Drugog svetskog rata, vidimo domove tri vrbaske porodice i ono što našu zajednicu krasiti danas - očigledno je da fotografija da

skog muzeja Vrbasa, koja je sa kolegom Pavlom Orbovićem, istoričarem, osmisnila i postavila izložbeni materijal rekla je da je cilj ove saradnje promovisanje kulturnog nasleđa Vrbasa i van granica Srbije. „Na 14 panoa i osam legendi koje tekstualno pratе fotografije, predstavljamo dominantno slikarsku porodicu Pehan iz ugla fotografije. U fokusu se posebno našla Tereza Pehan, Jožefova žena za koju se istražujući dokumente u Arhivu Vojvodine, Arhivu Novog Sada i u Matici Srpskoj, pokazalo da je vodila foto atelje upravo da bi njen suprug kao slikar mogao da putuje Evropom. Tereza se bavila fotografijom i njeni radovi imaju snažan umetnički karakter, a ne samo zanatski. Predstavili smo samo deo fotografija koje se nalaze u albumima tri vrbaske porodice, Hegel - Hilkene, zatim Kovalski - Šari i Hajb - Zajdl. U ovim porodicama mešaju se Česi, Slovaci, Mađari, Nemci, te izložba sa sobom nosi snažan multikulturalni karakter Vrbasa”, rekla je Aleksic. Vesna Grgurović, arheolog i rukovodilac Grad-

du. Izložba bi u narednom periodu, trebalo da bude postavljena u još nekim gradovima Mađarske. Na otvaranju izložbe su bile Sanja Žigić, predsednica Skupštine opštine Vrbas, i Tijana Aleksić, zamenica predsednika opštine Vrbas, koja je govorila o umetničkom radu porodice Pehan koji je bogato neprolazno nasleđe opštine Vrbas. „Fotografije koje su predstavljene u Pečiju imaju neprocenjivu važnost za nas, one su dokumentarni artefakt prošlosti naše lo-

te porodice žive u dobrosedskim odnosima. Vrbas je spoj mnogih različitosti i bogatog kulturnog nasleđa. U njemu postoji više od 20 različitih pogleda na svet, ali ne postoji 20 interesa, već samo jedan. Zajednički interes svih građana opštine Vrbas, a taj interes jeste razvijena lokalna samouprava koja predstavlja kulturni, finansijski, privredni i sportski centar po meri nas koji u opštini Vrbas živimo”, rekla je Aleksić. Vesna Grgurović, arheolog i rukovodilac Grad-

Književna nagrada „Nebojša Devetak“

Uručena Andriji Raduloviću

Žiri književne nagrade „Nebojša Devetak“, koja se dodeljuje za najbolji prilog objavljen u toku kalendarske godine u časopisu „Trag“, doneo je odluku da se ove godine nagrada dodeli Andriji Raduloviću, za poeziju objavljenu u dvobroju 67-68.

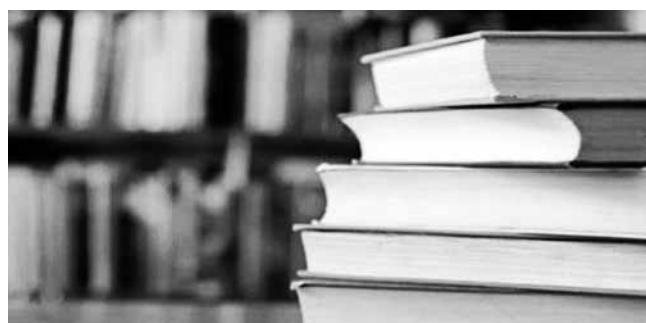
Žiri je radio u sastavu: Đorđe Sladoje, Branislav Zubović i Saša Radojičić (predsednik).

istaknuti pesnik, autor je dva naest knjiga poezije i dve antologije. Njegova poezija pre-

bio je više nagrada: „Marko Miljanov“, „Radoje Domanović“, „Pečat varoši sremskокарловаčke“, „Kočićeve pero“, „Simo Matavulj“, Balkanika (Rumunija), Noside (Unesco, Italija), „Boris Kornilov“ (Sankt Peterburg, Rusija), Gramata Literarnog muzeja Bugarske (Sofija), „Božidar Vuković Podgoričanin“... Radulović se javlja i kao urednik više časopisa za književnost i umetnost koji izlaze u Crnoj Gori, a aktuelni je član redakcije beogradskih „Književnih novina“. Jedan je od osnivača Književnog društva „Njegoš“. Živi u Podgorici.

Časopis „Trag“ izdanje je Javne biblioteke „Danilo Kiš“, u kojoj je deo radnog veka proveo i Nebojša Devetak. Inače, Andrija Radulović (1970), je

vedena je na dvadeset sedam stranih jezika i zastupljena u nizu domaćih i stranih izbora, atlaza i antologija poezije. Za svoje pesništvo do-

Famus u subotu u Sivcu Gostuju „Legende“

Festival akustičarske muzike FAMUS održaće se 26. novembra u Domu kulture Sivac. Specijalni gosti festivala su grupa „Legende“ i prošlogodišnji pobednici, grupa Bad week. Karte za ovaj tradicionalni Festival 38. po redu su u prodaji i koštaju 400 dinara.

Književna nagrada „Lenkin prsten“

Pesnikinji Dragici Stojanović

Žiri je doneo jednoglasnu odluku, najbolja ljubavna pesma u prethodnih godinu dana je pesma „Otkad te ne volim“, Dragice Stojanović, pesnikinja iz Zrenjanina. Pesnikinji je nagrada uručena na svečanosti u Pozorištanu u Srbobranu, 19. novembra.

Žiri za dodelu Lenkinog prstena, nagrade za najbolju ljubavnu pesmu u sastavu: dr Zoran Đerić (predsednik), dr Dragana V. Todoreskov (članica) i Biljana Puškar (članica), odlučio je da nagradu za najbolju ljubavnu pesmu 2022. godine, Lenkin prsten dobije pesma „Otkad te ne volim“, Dragice Stojanović, pesnikinja iz Zrenjanina. Nagrađena pesma objavljena je u knjizi Gluvonema, Gradska narodna biblioteka „Žarko Zrenjanin“, Zrenjanin 2022. godine. „Pesma Otkad te ne volim Dragice Stojanović nosi zapravo ironičan naslov. U njoj se na srećan način spašaju naracija i pažljivo birači opisi. Sva u nabranju, u kontrastu između sadašnjeg i prošlog vremena, pesniki-

Biografija

Dragica Stojanović (Zrenjanin, 1963). Objavila je zbirke pesama: Teskoba, Kuhinjska kukavica, Razgovor sa Isidorom, Gladne isповести, Literarni sneg, Od(a)brane pesme, Ohrid, Posolica, kao i zbirku kratkih priča Cepelin. Zastupljena je u desetinama značajnih antologija poezije, a među poslednjima Libera vuelta la sombra (Madrid, 2022), u izboru Radmila Lazić. Dobitnica je nagrada: „Smeli cvet“, „Stanko Simićević“, „Ulažnica“, „Pečat varoši sremskокарловаčke“, „Milica Stojadinović Srpinkinja“, „Bešenovske povelje za duhovnu poeziju“ i nagrade „Stevan Sremac“ za ciklus pesama. Prva žena pesnikinja koja je u Zrenjaninu objavila knjigu pesama, posle Drugog svetskog rata. Pesme su joj prevedene na rumunski, mađarski, engleski i španski jezik.

Boro Gvozdenović, mladi pesnik iz Vrbasa - izdao tri zbirke pesama

„Kandilo“ kao duhovni svetionik

■ „Posvećen sam duhovnosti, jer ja sam verujući čovek“, kaže pesnik čija je treća zbirka pesama, „Kandilo“, objavljena prošle godine u izdanju Javne biblioteke „Danilo Kiš“ – Vrbas.

U pesničkim krugovima mlađe generacije dobro je poznato ime pesnika Gvozdenovića, istini za volju poznat je i u krugovima starijih i već poznatih vrbaskih pesnika, koji njegovu poeziju ocenjuju odličnom. Dovoljno u prilog tome govori činjenica da je recenzent „Kandila“, njegove treće zbirke poezije, bio poznati pesnik Blagoje Baković. „I prethodne dve zbirke Borislava Gvozdenovića, Svetlost pred ogledalom i Iskra, naslovima su inicirale simboliku svetlosti, a to se nastavlja i sa Kandilom koje svetli pred ikonom Bogorodice i širi mio-

miris ulja „kao što do sada nikad nije“, zapisala je Milica

nešto čudno i neuobičajeno da Gvozdenović istovremeni

Milenković, drugi recenzent knjige. A sam pesnik kaže da je posvećen duhovnosti i da je verujući čovek i zbirka pesama Kandilo je samo odraz njega samoga. I to ne bi bilo

no nije i ekonomista, privrednik, da ne upotrebimo tu reč biznismen, ali i poeta. „Ništa u tome nema čudno posao kojim se bavim i poezija koju pišem imaju isti zada-

tak, da su stvaranjem u službi bližnjega i opštег dobra“, kaže Gvozdenović. I dodaje da je za njega poezija utočiste i mirna luka od sumornosti svakodnevice. Ispričao nam je da je prvu pesmu napisao još u 12. godini i da od tada neprestano druguje sa stihovima, a u dobrobit svoje poezije iskreno veruje jer da se u njoj pronađu barem dva čoveka - uspeo je. Gvozdenović kaže da je u njegovom stvaračtvu veliku ulogu odigrao i Festival poezije mlađih, koji afirmiše mlađe pesnike i poeziju uopšte, ali uvek poziva i značajno ostvarene pesnike i pisce koji su podrška

mladim stvaraocima. Gvozdenović je objavljivao svoje pesme i u Književnom časopisu „Trag“, dobitnik je pesničke nagrade „Stanko Simićević“, koju dodeljuje Festival poezije mlađih, član je Udruženja književnika Srbije. Objavljivane su mu pesme i u Republici Srpskoj, a nedavno je intervjut sa njim napravio i jedan Američki portal. „Naravno da pišem i dalje, poezija treba da sazre i tek posle toga dolazi vreme da se objavi nova zbirka“, poručuje Gvozdenović koji osim što je dobar pesnik, istovremeno je i ugledan privrednik.

Projekat je sufinansiran od strane opštine Vrbas. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.

Žarko Pejović, umetnički rukovodilac Folklornog ansambla KC Vrbasa

Negujemo tradicionalne igre Srba i van granica

■ „Negujemo koreografije vezane za sve krajeve Srbije, znači i van naših prostora, rade se koreografije poput igara Srba iz Like, Crne Gore, igara iz Dinarskih krajeva“, kaže Pejović za „Bačka Press“.

Ono što trenutno radi Žarko Pejović, jeste da pokušava da animira veliki broj mlađih, dece iz osnovnih škola opštine za Folklornu sekciju KC Vrbasa, kako bi popunjavao u neposrednoj budućnosti već pripremljene igrače u prvi izvođački vrbaski ansambal. To mu ide od ruke jer ima dece koja su zainteresovana da se bave folklorom, a upis dece je i dalje otvoren. Žarko Pejović sem što je umetnički rukovodilac Folklornog ansambla KC Vrbasa istovremeno je i koreograf, koji kaže da trenut-

no prvi ansambl-izvođački-ima igrače iz svih mesta opštine, što je veoma dobro, da ih je trenutno oko četrdeset-

Organizuje se kraći kurs

„Za decu organizujemo kraći kurs upoznajući ih sa narodnim igrama sa narodnim nošnjama, da deca steknu neko osnovno predznanje i na osnovu toga se opredele da li žele da se bave amaterski i u slobodnom vremenu folklorom, a mi na taj način za budućnost stvaramo igrače koji će ući u prvi, odnosno izvođački ansambl“, kaže Pejović.

tak i da među njima ima studenata, zaposlenih, tako da je struktura raznovrsna, ali jedinstveni su u tome da ozbiljno rade i vežbaju i to tri

puta nedeljeno. „Pre svega negujemo koreografije vezane za naše područje i naš život, ali i za sve koji žive na ovim prostorima, kao i koreografije za sve krajeve Srbije, ali i one van naših granica“, kaže Pejović. A sa repertoara navodi Ibarski Kolašin, Sarajevska polja i slično, što su već postojeće koreografije koje ovaj ansambl izvodi od ranije. Inače, njegove koreografije su Igre iz Gruže i Igre iz okoline Niša. „I upravo mi planiramo da u predstoje-

ćem periodu dobro uvežbamo sve ove koreografije i da spremimo jedan pred Novogodišnji koncert za naše susedane“, kaže Pejović.

Nikola Pobor, etnomuzikolog član Folklornog ansambla KC Vrbasa

Priprema se orkestar vrbaskih folkloruša

■ „Važni su nam ljudi puni entuzijazma i poleta, kako bi dobro funkcionišao jedan orkestar Folklornog ansambla, trenutno u tom cilju animiramo ljude. A tu je i KC Vrbasa koji će nam pružiti podršku svake vrste“, kaže Pobor.

Nikola Pobor je po vokaciji etnomuzikolog, završio je Muzičku akademiju u Beogradu, a u folkloru u Vrbasu je igrao od malih nogu, od drugog razreda osnovne škole. Danas je tu u KC Vrbasa kako bi se oformio jedan kvalitetan muzički

orkestar koji bi bio kvalitetna pratnja folklornom ansamblu. U orkestru od instrumenata planira da ima klarinet, frulu, kontrabas, gitaru i tambure, a nešto od instrumenata već poseduje ova kulturna ustanova. „Moja ideja je i želja da oformimo jedan orkestar na profesionalnom nivou i da se radi na aranžmanima kao što to rade veliki folklorni ansambl“, kaže Pobor. Dodajući da or-

kestar, naravno, mora biti u saglasnosti sa folklorom i da prati igru folkloruša. Muzički aranžmani, koji će biti pripremani vezani su naravno za tradiciju, muziku i igru ovog podneblja, a kaže da će imati potpunu podršku u radu, kao i pomoć od KC Vrbasa. Inače, Pobor je mladi školovani etnomuzikolog od detinjstva vezan za folklor, radiće sam muzičke aranžmane, inače svira i klavir.

Projekat je sufinansiran od strane Pokrajinskog sekretarijata. Stavovi izneti u podržanom medijskom projektu nužno ne izražavaju stavove organa koji je dodelio sredstva.

Mr Maša Vlaović, ministarka kulture i medija

Uvećanje budžeta

■ Nacrtom Zakona o budžetu za 2023. godinu, budžet Ministarstva kulture i medija planiran je u iznosu od 25,7 miliona eura, što predstavlja uvećanje od 5,9 miliona eura u odnosu na ovu godinu, a za oko 25 odsto su uvećana sredstva za konkurse, saopštila je resorna ministarka Maša Vlaović.

Ona je, kako su sopštili iz Ministarstva, na sjednici Vlade povodom Predloga zakona o budžetu Crne Gore za 2023. godinu koji je usvojen, kazala da su Nacrtom Zakona o budžetu za 2023. godinu, sredstva Ministarstva kulture i medija, planirana u skladu sa zahtjevom tog resora, navodeći da su su u odnosu na ovu godinu značajno uvećana. „Ukupan budžet Ministarstva za 2022. godi-

nu iznosio je 19,7 miliona eura, a za narednu godinu planiran je u iznosu od 25,7 miliona eura. Ukupna sredstva za projekte i programe (stvaralaštvo, baština, kreativne industrije i razvoj kulture na sjeveru) u 2022. godini iznosila su 2,7 miliona eura, dok za 2023. iznose 3,4 miliona eura što predstavlja uvećanje od 690 hiljada eura, odnosno 25,29 odsto“, istakla je Vlaović. „Željela

bih da iskoristim ovu priliku da naglasim da će Ministarstvo kulture i medija krajem ove godine kreirati novu konkursnu liniju koja će biti posvećena sufinansiranju festivala u Crnoj Gori, imajući u vidu da se tokom godine realizuje veliki broj festivala u svim oblastima kulturno-umjetničkog stvaralaštva“, dodala je ona. Vlaović je ukazala da postojeći konkurs namijenjen projektima u oblastima kulturno-umjetničkog stvaralaštva nije ni konceptom ni izdvojenim sredstvima zadovoljavao potrebe brojnih festivala. „Shodno tome planiramo da u okviru izdvojenih sredstava u budžetu za 2023. godini dodatno podržimo njihovu realizaciju i omogućimo još kvalitetnije i sadržajnije programe“, rekla je Vlaović.

A fegyverszünet napja - november 11.

■ Gyászmise, koszorúzás és emlékezés volt Szenttamáson

1918. november 11-én délelőtt 11 órakor az antanthatalmak és a Német Birodalom képviselői aláírták a fegyverszüneti egyezményt a com-

ság számát nézve Szerbia a legtöbb áldozatot szenvedett országok egyike volt Európában és a világban.

Szerbiában ezt a napot 2012-

kormányzat, a helyi Harcosok és Rakkantak Egyesülete és a Szerb Haladó Párt helyi szervezete koszorúzott.

– Újra tisztelegünk a Nagy háborúban elesett ősök emléke előtt. Ugyanakkor tisztelettel adózunk mindenek háború áldozatainak, amelyeket népünk vívott a történelem helyes oldalát választva. Naponta emlékeznünk kell mindenkiukra, ezért úgy gondolom, hogy ez az ünnep nagyon fontos hazánk és Szenttamás számára, különös tekintettel arra, hogy Szerbia lakosságának harmadát veszítette el az első világháborúban. Ápolunk kell az áldozatokra való emlékezést, mert ezek az emberek vérükkel és életükkel lehető legmagasabb árat fizettek a szabadságért és az igazságosságért – mondta a koszorúzás alkalmával Radivoj Debeljački, Szenttamás polgármestere.

P. L.

piégne-i erdőben egy vasúti kocsiban, és ezzel hivatalosan is végert ért az első világháború. Ilyenkor állami rendezvényeket tartanak, megemlékeznek az 1914 és 1918 közötti háborús időszak szerb áldozatairól, és koszorúznak. A négy év alatt az összlakos-

ben ünnepelték meg először. Szenttamáson ebből az alkalomból a pravosláv templom falán található 1925-ben készült kőtáblánál, a Nagy Háborúban elesett harcosok emlékművénél koszorúztak. Az egyházi szertartást követően pénteken délelőtt az ön-

Обрання нового складу Української національної радиближньому

■ УЗакінчився чотирирічний мандат минулого скликання. Призначення нового складу Національної ради у напрямку доброту спільноти. Велика частина та, однозначно, й відповіальність усіх членів для подальшої долі української спільноти Республіки Сербії отримувачу, а так само збагачують і того, хто таку допомогу подає.

Минувся процес обрання наступаючого складу Української національної ради Республіки Сербії.

За попередніми результатами, які, певно, є відповідатимуть реальному стані, від загально присутніх членів Української ради з 15-го осіб, 12 будуть з списку КМТ Івана Сенюка Филип Проник 12-го членів та 3 члени з ТПУК Коломийка з Сремської Митровиці.

Одразу вітаємо усіх переможців у голосуванні та бажаємо їм усіх успіхів у галузі осягнення усіх прав назначених Національною радою. Це є, у першу чергу, освіта, культура та інформування, коли мова про Україн-

ську національну спільноту Республіки Сербії. Є певні ознаки, що, можливо, виходячи із Хартії Європейського союзу про надання прав меншинським мовам, українській мові, котрій Республіка Сербія, між десятма іншим, надала право у цій хартії захисту, щоб і на рівні району Кула надати право службового користування.

Це вже у процесі вирішення, а вже відомо що Парламент Района Кула визнав на локальному рівні Європейську хартію. Це б значно покращило положення українського статусу на районному рівні.

Василь Дацишин

Органска продукция

У Руским Керестуре и Кули, штварток 10. новембра, отримани роботні на тему органской продукциї. Присутни мали нагоду упзнаць ше зоз могуучносцами у вязи зоз финансованьем и розвойом такого способу продукциї, з применюваньем новых технологий и маркетингу, тиж як би и медзисобно разменели знаня и искусства у вязи зоз органску продукцию.

У просторийох Месней заедніци у Руским Керестуре, присутним були представени и продукти локальных производительох, членох Локалней акцийней групи „Шерцо Бачки“ зоз Кули и Руского Керестура. Роботню водзела Ясна Хекел, дипломована биология, а туту роботню реализовали „КЛЕР“ Општины Кула и ЛАГ „Шерцо Бачки“ у рамикох „ЦКХ“ (Центра за компетенцији у хортикултури).

„ЦКХ“ формовани того року зоз потримовку Австро-угорской розвойней агенциї през „CEED“ Програму, а циль ёй организоване едукациоњи и роботньох на теми руралного розвою и розвою польопривреди з цилью унапредзованя знаня и компетенциоњах локалних актерох.

По тераз у „ЦКХ“ организоване 5 роботні, а до конца рока маю виплановану реализацию роботньох на тему агротуризму и „Ипард“ 3 програми.

„ЛАГ“ у сотрудніцтве зоз „КЛЕР“ општины Кула, тиж будзе организовац презентацию кредитных линийах „РФВ“ (Розвойного фонду Войводини) наменених поднімательом и польопривредніком у шицких населених местах општины Кула.

Рутенпрес

Urolozi Opšte bolnice Vrbas, o benignoj hiperplaziji prostate (BHP)

Terapija mora biti individualna

■ Benigna hiperplazija prostate BHP ili adenom prostate je oboljenje čija prava priroda nije još razjašnjena. U osnovi bolesti nalazi se umnožavanje glatkih mišića i epitelnih ćelija unutar prelazne zone prostate.

Povećanje volumena tj. veličine prostate izazvano je stvaranjem i rastom novih ćelija, ovaj proces može biti posledica poremećene hor-

ne bešike da bi se mokrenje sprovelo na adekvatan način. Kao posledica ovog pojačanog rada mokraće bešike dolazi do njenog oštećenja

šike, količina urina koji zaoštaje nakon mokrenja, prisustvo kamena u mokraćnoj bešici kao i morfologija bubrega. TRUS (transrektralni ultra-

zvuci pregled prostate) ako postoje uslovi. Obavezani deo pregleda je DRE ili rektalni pregled prostate kojim se dobijaju brojne informacije o karakteristikama prostate i pomaže u postavljanju

monske regulacije. BHP je veoma često oboljenje muškaraca u senijumu. Kliničke manifestacije mogu biti u vidu simptoma donjeg urinarnog trakta koji se mogu podeliti na simptome za vreme punjenja (učestali nagoni za mokrenje, neodložna potreba da se ide do toaleta), simptomi za vreme mokrenja (čekanje na početak mokrenja, tanak, isprekidan mlaz), simptome posle mokrenja (osećaj da se bešika nije potpuno ispraznila, mokrenje u dva vremena, prljanje veša nakon zavrse-nog mokrenja). Ovi simpto-mi uzrokuju smetnje i narušavaju kvalitet života kod bolesnika. Kako dolazi do po-većanja prostate dolazi i do

koje može biti i trajno. Ako se ne sprovede adekvatno lečenje oštećenje može da se proširi na bubrege i nanese trajnu štetu njihovoj funkciji. Stepen ove obstrukcije nije proporcionalan veličini ade-noma, ponekad velika prosta-

BHP često oboljenje kod muškaraca

U proseku kod 50 % muškaraca starijih od 60 godina života nađeni su histološki oblici BHP. Zbog velike učestalosti mnogi laici smatraju da je BHP normalan deo procesa starjenja. Međutim, s obzirom na kliničke posledice urinarne opstrukcije nije fiziološka pojавa.

te ne daje nikakve simptome niti oštećenja urinarnog sistema. Urološki pregled koji će obezbediti adekvatnu dijagnozu i terapiju mora da se sastoji od anamneze (razgo-

kaliuma. Terapija BHP mora biti individualna, prilagođena svakom pacijentu prema vrsti simptoma, prisustvu seksualnih disfunkcija, volumena prostate kao i nivoa PSA. Terapijom se želi sprečiti napredovanje simptoma donjeg urinarnog trakta, smanjeniti rizika od razvoja akutne retencije urina (naglo nastala nemogućnost mokrenja) i buduće operacije prostate. Lekovi koji se koriste u lečenju BHP se dobro podnoсе i imaju malo neželjenih dejstava, ali je bitno da pacijenti koji se spremaju za operaciju katarakte posete urologu kako bi se korigovala terapija pre operacije, a time izbegle komplikacije koje mogu nastati u toku same operacije.

Odeljenje za urologiju OBV dr Violeta Škorić i načelnik dr Dragan Rokvić prodora njenog tkiva u lumen ureter (mokraće cevi) što dovodi do povećanog otpora u protoku urina pa je potrebna jača kontrakcija mokrać-

vor kojim urolog dobija uvid u vrstu i težinu simptoma), ultrazvučni pregled kojim se procenjuje veličina prostate, karakteristike mokraće be-

Akcijom kontrole šećera u krvi u Vrbasu obeležen Svetski dan borbe protiv dijabetesa

Kontrolu prošle 143 osobe

■ Akcijom besplatnih kontrola nivoa šećera u krvi i podelom flajera Udruženje za borbu protiv dijabetesa "Plavi Vrbas" obeležilo je 12. novembra Svetski dan borbe protiv dijabetesa.

Kao i obično, partner "Plavi Vrbasa" bila je Apoteka Vrbas, u čijim je prostorijama za dva sata rada prekontrolišano više od 140 lica. "Tema ovogodišnjeg Svetskog dana borbe protiv dijabetesa je pristup savremenoj diabetološkoj zaštiti. Ona naglašava važnost sistemске brige društva o osobama sa dia-

godina od prvog davanja insulina ljudima, leka čija je upotreba označila istorijsku prekretnicu i otvorila novu perspektivu obolelima. Čitav vek posle toga je obeležen brojnim otkrićima u oblasti terapija i unapređenjima lečenja koja još nisu dobila punu praktičnu primenu i nisu dospela do svih

bolelih, što ukazuje da se u bliskoj budućnosti može očekivati značajan dalji napredak u lečenju ovog oboljenja. Udruženje za borbu protiv dijabetesa grada Vrbasa - 'Plavi Vrbas' akciju provore nivoa šećera u krvi izvelo je 12. novembra, u saradnji sa Apotekom Vrbas. Kontrolu su prošle 143 osobe različitih uzrasta, dok su kod sedam osoba otkrivene vrlo visoke vrednosti nivoa

Blizu 10 % stanovništva obolelo od dijabetesa

"Šećerna bolest je jedan od najvećih izazova savremenog čovečanstva i predstavlja veliko opterećenje ne samo za obolele osobe nego i za njihove porodice, okruženje i razvoj zemlje u celini. Broj osoba sa šećernom bolesti svuda postepeno raste, a danas približno svaki deseti stanovnik Srbije ima ovo oboljenje. U Srbiji je registrovano 770.000 ljudi obolelih od dijabetesa, a opština Vrbas ne zaostaje u ovim brojkama, procenjuje se da je blizu 10% stanovništva obolelo od dijabetesa", rekao je Crnjanski.

dene svim relevantnim vodicima za lečenje dijabetesa, koje još nisu dostupne u Srbiji. Raduju nas najave Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje da bi to uskoro trebalo da se promeni. Svaki dan odlaganja uvođenja novih terapija nosi ozbiljne posledice za pacijente. Ove godine obeležavamo sto

šećera u krvi, a da ti ljudi uopšte nisu ni znali da boluju od ovog tihog ubice. Svi posetioci dobili su informativne flajere udruženja, a oni sa povišenim vrednostima šećera upućeni su lekarima radi daljeg lečenja", saopštio je Igor Crnjanski, predsednik "Plavog Vrbasa".

Cenovnik usluga BAČKA PRESS - OKO NAS za 2022. godinu

Regionalne novine Bačka Press, pokrivaju teritorije opština Vrbas, Kula, Srbobran i Mali Iđoš u tiražu od 4.000.

Portal www.okonas.info, svakodnevno se ažurira.

Sajt OKONAS.INFO proizvodi i pravovremeno plasira sve informativne sadžaje sa područja opštine Vrbas, vesti, objave, saopštenja i slično i ima godišnju posećenost od blizu 805.000 poseta, ili 193.000 posetilaca.

Na mesečnom nivou, sajt beleži oko 80.000 poseta.

Na Fejsbuk stranici ovaj sajt i informacije prati 1900 lica, s trendom stalnog rasta, a nedeljni doseg prelazi 20.000 klikova na objave.

Cene podrazumevaju objavljivanje po jednom broju novinskog izdanja i mesec dana na sajtu www.okonas.info. Regionalne novine objavljaju se dva puta mesečno. Ukoliko se saradnja odnosno ugovor o oglašavanju skolozi za šest meseci unapred popust je 10%, a za ugovor na godinu dana 20%.

Posebna cena za izradu reklame, koju dobijate u trajno vlasništvo je 6.000 dinara.

	Jedna boja	Pun kolor
Zakup cele strane	46.000,00	76.000,00
Zakup 1/2 strane	32.000,00	45.000,00
Zakup 1/4 strane	18.000,00	32.000,00
Zakup 1/8 strane	10.000,00	18.000,00
Zakup 1/16 strane	6.000,00	11.000,00

Markica na naslovnoj strani	18.000,00
Markica na unutrašnjoj strani	6.000,00
Umrlica i pomeni do 30 reči	2.000,00
Zahvalnice i pomeni do 30 reči	2.000,00
Mali oglas do 30 reči	1.500,00
Uokviren mali oglas	2.500,00

Dimenzije reklame:

53 x 77 mm	
108 x 77 mm	
1/4 strane	108 x 157 mm
1/2 strane	218 x 157 mm
cela strana	218 x 315 mm

Napomena; Reklame i saopštenja treba uplatiti avansno na račun Agencije za izdavanje novina i portala "Bačka Press - OKONAS.INFO".

Tekući dinarski račun broj: 325-9500600002048-17

Vojvođanska banka - OTP group

AD „Central“ Vrbas IZDAJE LOKAL U CENTRU GRADA

Bivši Aperitiv bar

Lokal je u sklopu hotela Bačka, M Tita 92

Prodajem vrlo povoljno

LOKAL

od 50 m² na Autobuskoj stanici u Vrbasu

Telefon: 063/11 22 382

**Hotel „Bačka“ u Vrbasu
traži radnike na poslovima:**

**KONOBAR,
KUVAR,
POMOĆNI KUVAR
Doči lično**

**Izdaje se smeštaj za radnike
Centar grada**

**Kapacitet 20 ležaja.
Klima, TV, grejanje, parking.**

Telefon: 060/767 9333

**Prodajem rasad limuna
Prodajem velike biljke limuna
tel: 063 76 57 303**

Supa ili čorba
Glavno jelo

Salata
Dezert
Hleb

NOVO U PONUDI!
Garnirani
sendvič

Dnevni meni hotela "Bačka"
Svakog dana od 12-18h!

Vaša omiljena jela!

BAČKA PRESS
061 319 3365, 062 317 441

Piše: Strahinja Perović, trener i fizioterapeut

Insulinska rezistencija - neophodna fizička aktivnost

■ Insulin je hormon koji luče beta ćelije Langerhancovih ostrvaca pankreasa. On ima ulogu u metabolizmu ugljenih hidrata i belančevina.

Osnovna funkcija insulina da ubaci glukozu u ćelije gde će se ona metabolisati u energiju. On reguliše funkciju mozga jer možak za svoj metabolizam koristi prevašodno glukozu.

Insulin ima dakle preventivnu ulogu i sprečava da šećer u krvi ide visoko jer je šećer toksičan za nerve, posebno optički nerv, srce, izaziva razne forme karcinoma, Alzhajmerovu bolest i mnoge druge.

Ćelije imaju receptore za ulaz glukoze iz krvi ali oni ne reaguju, a to je signal pankreasu da luči još više insulina kako bi se smanjio nivo glukoze u krvi. Osoba može imati potpuno normalan šećer u krvi pri jutarnjem mernju, a da opet ima insulinsku rezistenciju.

Osoba oseća umor, nadutost, glad za slatkom hranom, lako se goji oko pojasa, pospana je, zeba, zaboravna, depresivna, bezvoljna. Tome doprinose stresni način života i ishrana (šećerni koncentrati, gazirana pića, hrana sa fruktozom, kukuruznim skrobom, procesuirana hrana, međubroci koji favorizuju stalno lučenje insulinu) Nizak HDL se smatra početkom insulinske rezistencije.

Međutim ono što je dobro je da je potrebno je 3-8 meseci da se proces učini reverzibilnim. On je direktna posledica prekomernog unosa ugljenih hidrata kao i prekomernog kalorijskog unosa.

Promenom životnog stila osećaj gladi se smanjuje, po-

sebno za slatkom hranom, nestaju masne naslage oko stomaka, pada krvni pritisak ako je bio povišen, normalizuje se šećer u krvi, osoba je zadovoljnija i ima više energije.

Osetljivost ćelija na insulin se može povećati fizičkom aktivnošću i ishranom.

Moj princip za doručak je sledeći :

Dan 1 - Jaja, Slanina, Paradajz (protein, masti, vlakna)

Dan 2 - Hleb od celog zrna, avokado, pileća prsa, mladi sir, rukola (složeni ugljeni hidrati, masti, proteini, vlakna)

Dan 3 - Salata po izboru sa prepečenim belim hlebom i jogurtom, maslinovo ulje, jabukovo sirće, začiniti po izboru (prosti ugljeni hidrati, vlakna)

Važno! Prevencija nastanka je trening za noge sa doziranom opterećenjem koji moramo imati barem 2 puta nedeljno. Čučanj "kraljica vežbi" u ovom slučaju može preventirati insulinsku rezistenciju i ako je već nastala neophodno je koristiti za regulaciju šećera u krvi.

CFK Drago Jovović

Panonska 2, 21460 Vrbas

www.cfkvrbas.com

Štrudlice ubedljive u Vršcu

■ Košarkašice Vrbasa savladale su na gostovanju ekipu Vršca rezultatom 54:84 (12:14, 14:21, 13:31, 15:18).

Tvrda i izjednačena prva četvrtina pripala je Vrbašankama, pošto je na prvoj pauzi rezultat bio 12:14.

Imale su Štrudlice i sedam poena prednosti sredinom druge deonice. Domaće se mini-serijom vraćaju na posed razlike, ali ekipa trenera Vesne Džuver vezavši šest poena na poluvreme odlazi sa plus devet- 26:35.

Treća četvrtina je odlučila

pobednika. Sjajno otvaranje iste donelo je plus 20 našim devojkama (28:48), da bi do isteka pola sata igre prednost dodatno narasla- 39:66.

Razlika je rutinski održana i do kraja meča, a vredna pomena je i činjenica da su skoro sve devojke dobitile svoju šansu.

Luketa, Ana Vučetić 2, Jozic 7, Jovović 13, Marčetić 27 (6 sk), Perunović, Reljić, Popo-

vić 8, Andjela Vučetić, Marojević 8 (6 sk), Mijatović 19 (11 sk). Upisan je četvrti trijumf, a reakcija devojaka nakon poraza u prethodnom kolu bila je zamajac za ovu pobedu.

Sve čestitke devojkama i stručnom štabu na novoj pobedi! Sledi dvonedeljna pauza i prilika da se devojke odmore i pripreme za izazove u nastavku šampionata.

Autor: Mališa Miljanč

Uspeh Kluba borilačkih sportova Vrbas

Luka osvojio zlato, Marko bronzu

■ Klub borilačkih sportova Vrbas ponovo je zabeležio sjajne rezultate na zvaničnim takmičenjima na kojima su nastupali njegovi članovi.

Na Prvenstvu Vojvodine koje je održano u Novom Sadu, u disciplini lout kik i u konkurenciji 135 takmičara, senior Luka Pejanović stigao je do zlatne medalje i šampionskog zvanja u kategoriji do 71 kg. Istovremeno, Marko Dešić je osvojio bronzanu medalju u kategoriji do 75 kg. "Još jednom se naporan rad u prethodnim mesecima isplatio i doneo rezultate na najvažnijim takmičenjima. Luka i Marko uložili su sav trud i ostvarili vrhunske rezultate na Prvenstvu Vojvodine. Stigli smo do jedne zlatne i jedne bronzone me-

dalje i time nastavili tradiciju da u svojim redovima uvek imamo šampione. Pred nama su još dva takmičenja, Prvenstvo Srbije u tajlandskom boksu, koje se održava u Subotici, i Prvenstvo Vojvodine u disciplini K1, u Bečeju, i oba se održavaju u poslednjoj dekadi novembra. Ciljevi se ne menjaju; ponovo biti u vrhu, među najboljima, i tako potvrditi da Klub borilačkih sportova Vrbas i dalje ume da iznudi vrhunske borce i šampione", rekao je Dušan Kilibarda, prvi trener u KBS Vrbas. Inače, ovaj sportski ko-

lektiv u aprilu 2023. godine obeležiće dve decenije postojanja. U ovom periodu osvojeno je više od 500 medalja na domaćim i međunarodnim takmičenjima, klub je u svojim redovima imao brojne prave države i amaterske i profesionalne evropske i svetske pravake, a borilačkim veština ma u njemu se učilo na stotine takmičara i rekreativaca. I danas se radi o jednom od najpopularnijih vrbaskih sportskih klubova čija su vrata uvek otvorena za ljubitelje borilačkih veština.

papović
Poliklinika

dr Ružica Papović spec. med. mikrobiologije
21460 Vrbas, Njegoševa 2

papoviclab@gmail.com

Tel: 021 703 444

mob: 064 195 47 49   mob: 063 567 826

**Radno vreme: svakog radnog dana od 7 do 19 časova
subotom od 7 do 13 časova**

Центар за физичку културу
"Драго Јововић"
Врбас

www.cfkvrbas.com
т. (+381) 21 706 233
ф. (+381) 21 706 693
Панонска 2, 21460 Врбас

025 730 487
064 187 32 27

cmykcrvenka@gmail.com

NALEPNIČE BROŠURE VIZIT KARTE FLAJERI PAPIRNE KESE
PODMETAĆI ZA ČASHE KNJIGE KOVERTE POZIVNICE FASICKLE HEMIJSKE
UPALJAČI BLOKOVSKA ROBA KALENDARI MEMORANDUMI ROKOVNICI NOVINE
KATALOZI KOMERCIJALNA AMBALAŽA PLAKATI ČESTITKE PAPIRNE KOCKE

PORTO
TRAVEL

WWW.PORTOTRAVEL.RS
Blok Save Kovačevića 14, Vrbas
Tel. 021.700.223
060.1331.366
(Preko puta ulaza u Hotel Bačku)

SOBE

JEDNOKREVETNE, DVOKREVETNE,
SOBE SA FRANCUSKIM LEŽAJEM,
APARTMANI...

SALE

KAPACITETA
30, 100, 200 I 400 MESTA

SALONI

ZA SEMINARE, SASTANKE,
BANKETE, PREZENTACIJE...

HOTELSKA USLUGA NA BAZI
PANSIONA, POLUPANSIONA,
NOĆENJE SA DORUČKOM
I DNEVNIM ODMOROM

AD "Central", Hotel Bačka

Maršala Tita 92, 21460 Vrbas

hotelbacka@sbb.rs

021 707 376, 021 707 900

RECEPCIJA:

+381 64 882 21 80

SOBE
JEDNOKREVETNE, DVOKREVETNE,
SOBE SA FRANCUSKIM LEŽAJEM,
APARTMANI...

SALE
KAPACITETA
30, 100, 200 I 400 MESTA

SALONI
ZA SEMINARE, SASTANKE,
BANKETE, PREZENTACIJE...

RECEPCIJA:
+381 64 882 21 80

- JELA PO PORUDŽBINI
- A LA CARTE
- SPECIJALITETI
- MENI RUČKOVI
- DOSTAVA

ZA PORUDŽBINE, DOSTAVU
I REZERVACIJE RESTORANA POZOVITE
+381 64 882 21 81

www.hotelbacka.rs Hotel "Bačka"